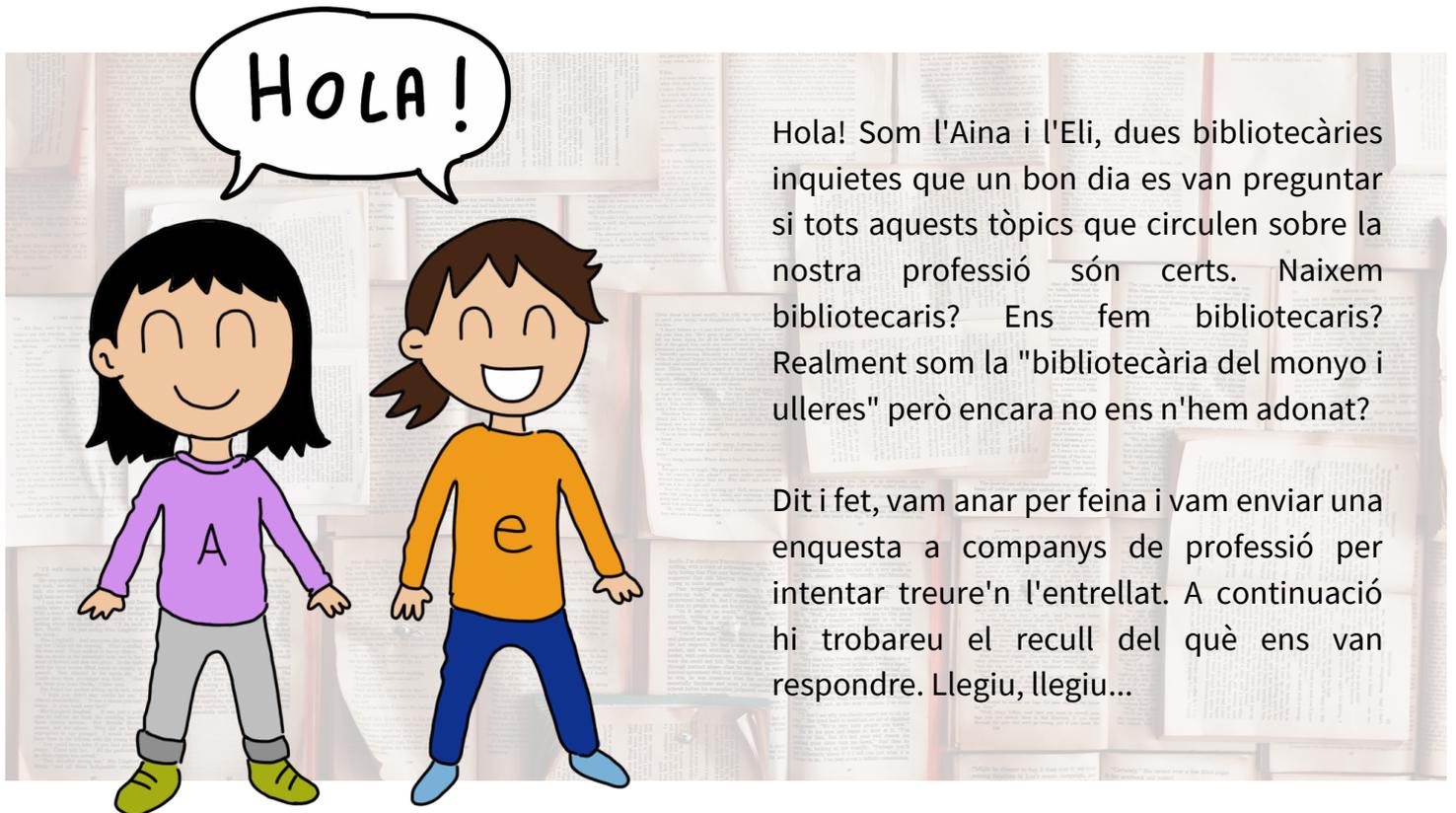

BIBLIOTÒPICS

PER: AINA HOMS & ELI RAMIREZ

Hola! Som l'Aina i l'Eli, dues bibliotecàries inquietes que un bon dia es van preguntar si tots aquests tòpics que circulen sobre la nostra professió són certs. Naixem bibliotecaris? Ens fem bibliotecaris? Realment som la "bibliotecària del monyo i ulleres" però encara no ens n'hem adonat?

Dit i fet, vam anar per feina i vam enviar una enquesta a companys de professió per intentar treure'n l'entrellat. A continuació hi trobareu el recull del què ens van respondre. Llegiu, llegiu...

- 1. Introducció
- 2. Formació i trajectòria professional
- 3. Entorn personal
- 4. Política i participació ciutadana
- 5. Salut
- 6. Aficions i temps lliure
- 7. Bibliotòpics
- 8. Per acabar
- Per saber-ne més

Les dades d'aquest estudi provenen d'una enquesta virtual enviada a professionals de tot el territori català entre el 17 de febrer i el 8 de març de 2020.

La voluntat de l'enquesta era exhaustiva per tal d'intentar recollir la opinió de professionals d'àmbits bibliotecaris diferents.

Hi van respondre un total de 511 titulats en Biblioteconomia i Documentació/ Documentació/ Grau d'Informació i Documentació d'entre 21 i 65 anys, franja vinculada a la vida laboral.

INTRODUCCIÓ

Tots els que ens dediquem a la professió bibliotecària (en tota la seva magnitud i les seves variants) sabem de sobres que es diuen moltes coses sobre nosaltres i sovint ens semblen tòpics. Tenim fama d'estrany, endogàmics, introvertits, friquis, i encara fins i tot algú diria que som uns amargats que hem escollit aquesta professió per poder passar el dia fent callar la gent. Però fins a quin punt poden ser certs aquests tòpics? S'ha parlat moltes vegades de perfils professionals, però quins elements compartim en l'àmbit sociològic? Tenim alguna cosa en comú que ens hagi fet arribar on som? Som realment una mica tal i com ens veuen?

Abast territorial

La mostra s'ha limitat al territori de Catalunya, intentant donar veu a professionals de tot el país. Els resultats han retornat la següent distribució geogràfica:

- Barcelona - 69,1%,
- Girona - 14,3%,
- Lleida - 8,6%,
- Tarragona - 4,3%,
- Terres de l'Ebre - 3,7%.

Són molts els estudis, articles i materials que s'han creat al voltant d'aquest tema, arreu del món. És obsessió o és que realment som friquis? Aquest document pretén ser una mera presentació dels resultats de l'enquesta, però us proposem que feu una ullada a la bibliografia existent per agafar idees de com treballar i analitzar les dades obtingudes. Aquí al costat n'hi trobareu una mostra, però al final del document trobareu una llista molt més completa!

Reseña Enredadera, nº 31, Junio 2018

Bibliotecarias "de película". Reseñas sobre nuestra imagen en los medios

Miriam Font
miriamfont@eeacg.es
 Biblioteca, Escuela de Estudios Árabes (EEA-CSIC)
 Granada

Siempre me ha llamado la atención la imagen que de las bibliotecarias proyectan el cine y la televisión: pelo recogido en un moño, gafas, atuendo recatado y actitudes poco "amigables". Un estereotipo bastante simplista al que, sorprendentemente, se sigue recurriendo en las películas y series que se producen actualmente, hasta el punto de hacernos reconocibles y perfectamente identificables a simple vista.

Me topé hace unos meses con una bibliotecaria "de película" mientras disfrutaba con mis hijos de un capítulo de [Una serie de casos/series de películas](#), telenovela basada en la colección A series of unfortunate events escrita por Lemony Snicket (seudónimo del estadounidense Daniel Handler). El personaje de la bibliotecaria Olivia Caliban -interpretado por la actriz Sara Rue- responde a ese modelo que el cine ha mantenido inmutable desde sus comienzos y que los medios de comunicación han heredado y siguen manteniendo por comodidad o desconocimiento. El mismo estereotipo que puede contemplar de nuevo, hace pocos días, en otra película infantil: *Scooby-Doo! The mystery begins* (2009).

Los ejemplos son innumerables, así que mi curiosidad inquieta me ha llevado a buscar bibliografía sobre esta tema y debo confesar que he encontrado más estudios de los que me podía imaginar, entre los que cabe señalar que otros, pero todos concluyentes: la imagen que los

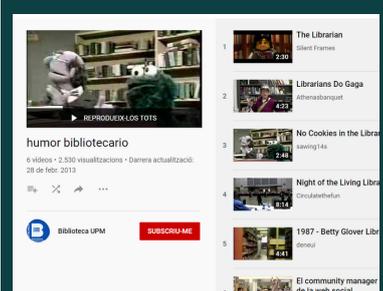
...ing that librarians might be hyper-sensitive about the Old Maid stereotype, only one of their videos contained the descriptor and even that was seemingly a parody (Guzalova, 2009). In addition to portraying librarians as the heroine of videos (nearly 70%), members of the profession are also more likely to portray the profession as fun and positive (14% compared to 3% of non-librarian videos). Librarians do not seem to be very comfortable depicting themselves as sexy (1%), and they definitely do not portray themselves as psycho (0%).

	Academic	Public	School	Other/Unknown	TOTAL
Old Maid	0	1	0	0	1
Policeman	0	1	1	0	2
Parody	5	8	2	8	23
Inept	1	2	0	2	5
Heroine	28	29	2	9	68
Fun/Positive	2	17	1	4	14
Sexy	1	0	0	0	1
Psycho	0	0	0	0	1

NOTE: Some videos contain more than one stereotype so numbers do not equal 100.

In addition, similar to what Poutin (2008) discovered, the majority of non-librarian created videos did contain negative stereotypes. When the Old Maid, Policeman, and Inept Librarian categories are considered together, 93% of all non-librarian created videos contained one of the three as a stereotype. Still, a sizable minority of videos created by non-librarians also fall into the parody category. Given that parody may be a way to sincerely point out flaws with the unsavory stereotypes or at least inspire viewers to reconsider the notion that stereotypes are factual, concrete representations, the fact that more than one in five videos overall have made use of it is encouraging. Nevertheless, there is definitely room in the online video world for more librarians to make use of this technique. That the type of representation has made its way into even the videos created by non-librarians indicates that there is an audience and an appreciation for it among the general public. Librarians would do well to tap into this creative genre more frequently.

	Academic	Public	School	Other/Unknown	TOTAL
--	----------	--------	--------	---------------	-------

humor bibliotecario

6 vídeos • 2.530 visualizaciones • Última actualización: 28 de febr. 2013

Subscriu-me

The Stereotype Stereotype

Our obsession with librarian representation

October 30, 2015

Stereotypes of Librarians in the General Public, in Popular Culture and Scientific Literature of the Librarianship

Jelena Jačimović
jelena.jacimovic@istomf.bg.ac.rs
 Ružica Petrović
ruzica.petrovic@istomf.bg.ac.rs
 The University of Belgrade,
 The School of Dental Medicine,
 Central Library

SUMMARY: Since the very beginning of the profession has been exposed to stereotypical perception negative character. The traditional labeling of a librarian has been overcome by modern stereotypes, which exclusively tend to the female gender. The image professionals is, primarily, conditioned by the mass media and in the public opinion, but also by the profession. In order to detect the existing attitude about librarians and determine the possible change librarians, it would be interesting to examine the recent librarians in professional literature, mass media culture.

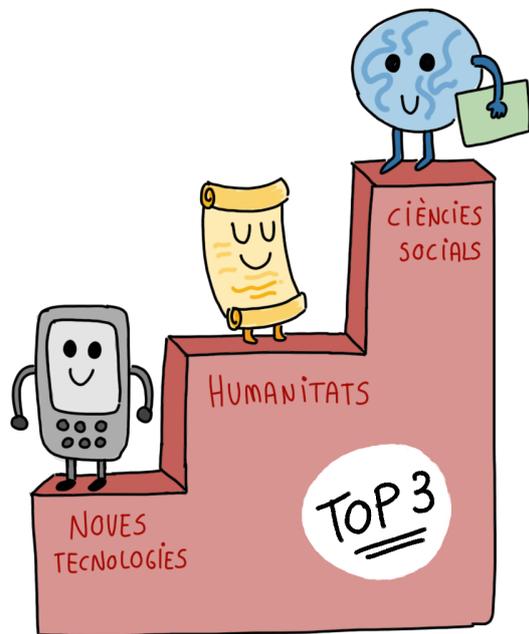
KEYWORDS: Librarians, Librarian profession, Stereotypes

UDC 023-05

FORMACIÓ

El 50,7% està format en altres àmbits del coneixement

Un 17,6% té formació artística

Com veieu, un de cada dos bibliotecaris té formació complementària i quasi dos de cada deu, formació artística. A l'enquesta també vam voler preguntar algunes curiositats com si s'estava al cas del canvi de nom de la Facultat (des d'on surten la majoria de bibliotecaris) o si s'és capaç de catalogar un llibre des de zero:

65%

Està al dia del canvi de nom de la **Facultat**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals

Sabria catalogar un llibre des de 0

63,2%

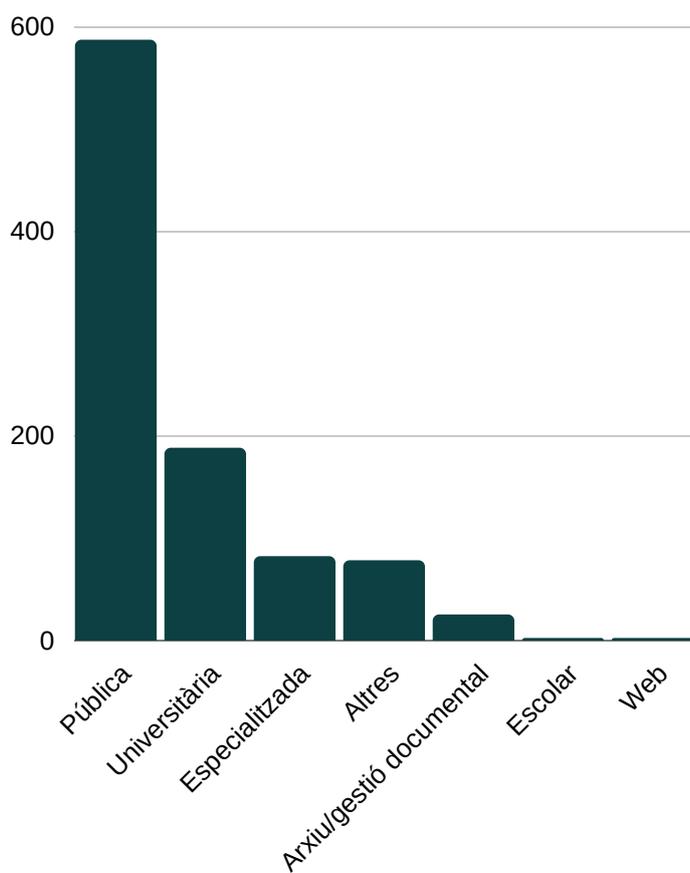
TRAJECTÒRIA PROFESSIONAL

98,8% en actiu

**97,2%
exerceix en el sector**

**89,4% NO
vol canviar de sector**

**El 10,6% restant vol canviar
a educació, empresa i
comerç o noves tecnologies**

El 26,2% té més
d'una feina

El salari mitjà està
entre els 1500 i els
2000 euros

El 49,75% està
col·legiat

ENTORN PERSONAL

Anem cap a l'entorn personal.
Us heu preguntat mai si és cert allò de "Dios los crea y ellos se juntan?"

POLÍTICA I PARTICIPACIÓ CIUTADANA

- El 80,8% té interès en la política
- El 92,8% es considera d'esquerres
- El 10,2% milita en algun partit polític

30,8%

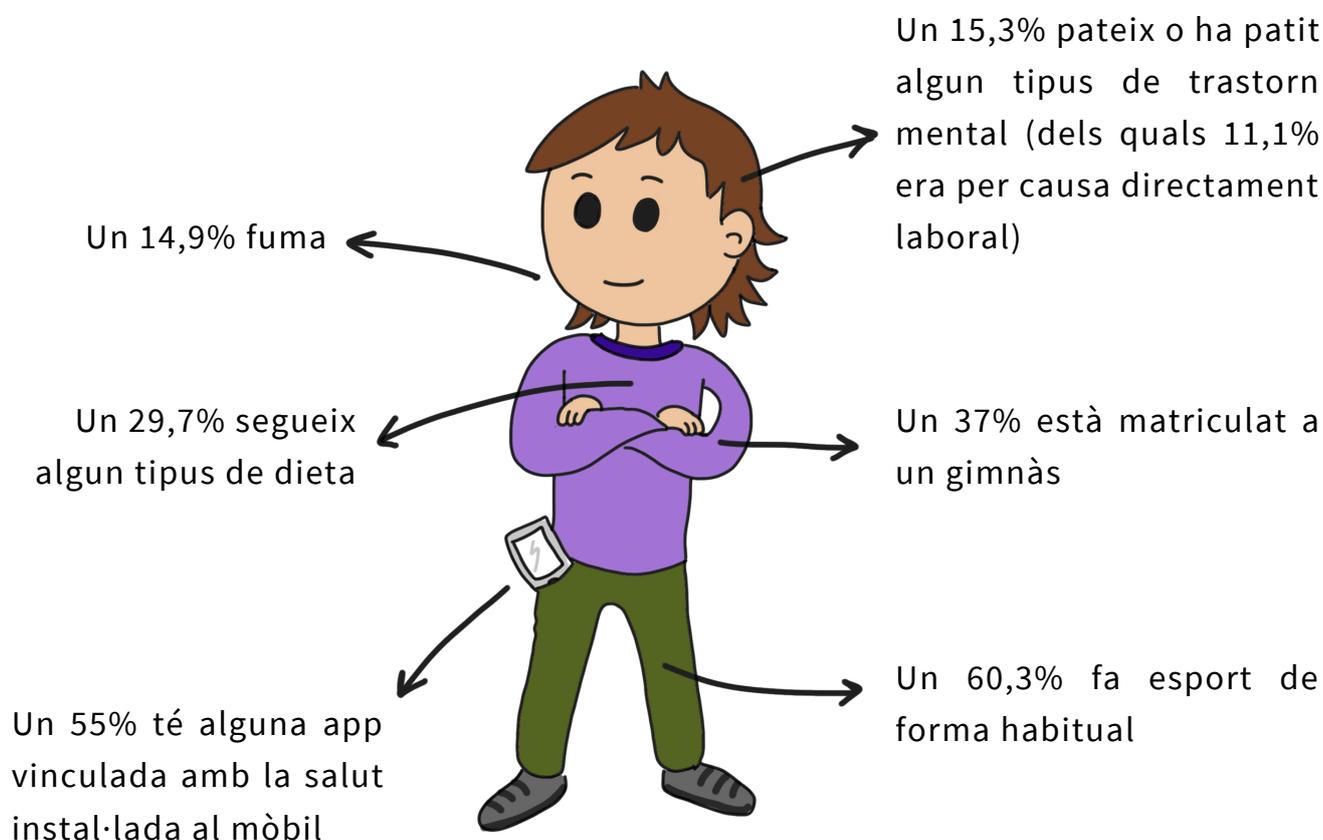
Participa en algun projecte de voluntariat

57,7%

És membre d'alguna entitat

SALUT

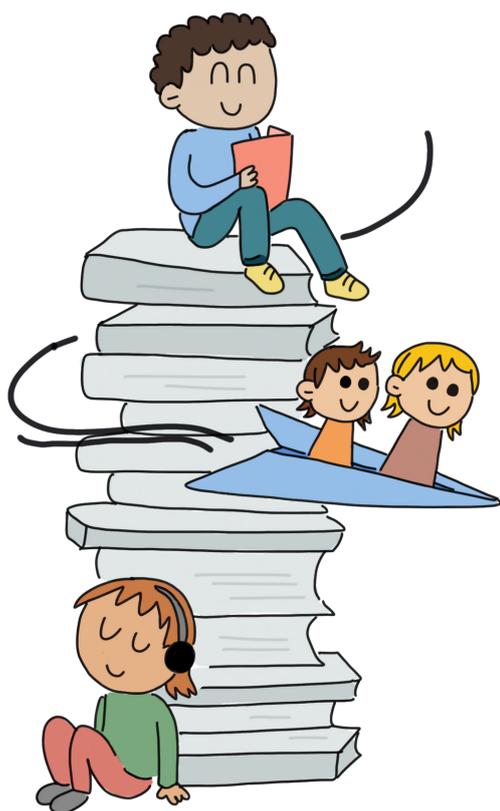
Si mai heu d'organitzar un dinar o un sopar amb presència de bibliotecaris i bibliotecàries, que sapigueu que "triomfareu molt" si oferiu alguns d'aquests plats: pasta, arròs, verdura, carn o peix (per aquest ordre).

Bé, dit d'una altra manera: una mica de tot estarà bé i encertareu segur.

AFICIONS I TEMPS LLIURE

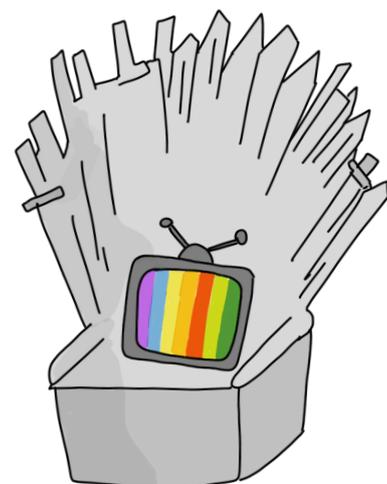
No us ho creureu! La principal afició que tenim és... llegir. Això sí, seguit de viatjar o fer excursions i escoltar música.

Pel que fa al consum cultural, el 90,8% va al cinema almenys un cop a l'any (la xifra baixa a 78,7% quan es tracta de teatre).

El 58,5% veu sèries. Quines? Moltes, però si fessim un TOP3, la cosa quedaria així:

1. Game of Thrones
2. Breaking Bad
3. Six feet under

Un ídol molt comú:
David Bowie
(Foto de: Jo Atmon)

El 28,4% de les persones enquestades és col·leccionista

L'objecte més col·leccionat són els
PUNTS DE LLIBRE

El 98,4% té instal·lades més de 5 apps al telèfon mòbil

Un 92,6% està registrat a alguna xarxa social

BIBLIOTÒPICS

El 75,3% dels participants a l'enquesta es considera bon lector i admeten tenir entre 100 i 500 llibres a casa seva (malgrat que 1 de cada 2, el 51,1%, no té la biblioteca personal ben organitzada). Però és un secret.

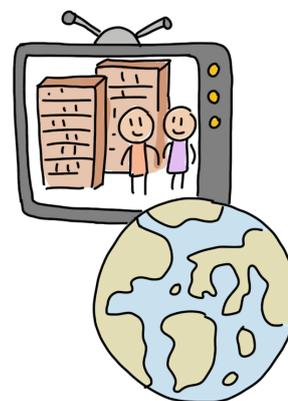
Entre les lectures preferides, el que més agrada llegir és novel·la (negra, històrica i de ciència-ficció, per aquest ordre). En segon i tercer lloc hi trobem l'assaig i la literatura infantil i juvenil.

Teniu pila de llibres pendents? La majoria de bibliotecaris i bibliotecàries del país tenen només entre 1 i 10 llibres a la pila.

Per pal·liar-ho, es dedica a llegir per plaer una mitjana d'entre 0 i 5 hores setmanals (cal dir, però, que un 35% es fa propòsits lectors).

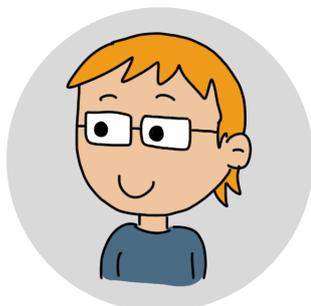
- Quan viatgeu, visiteu biblioteques? 8 de cada 10 bibliotecaris ho fan (80,4%). És una afició molt estesa!!
- La xifra de professionals que s'emociona quan veu biblioteques a sèries, llibres i pel·lícules no es gaire més baixa: un 79,6%!

BIBLIOTÒPICS

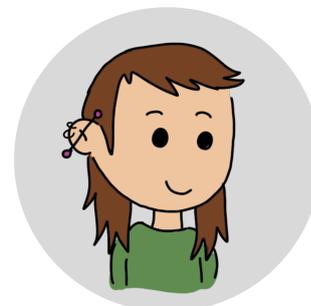
El 82,6% són dones

El 79,5% porta o ha portat ulleres

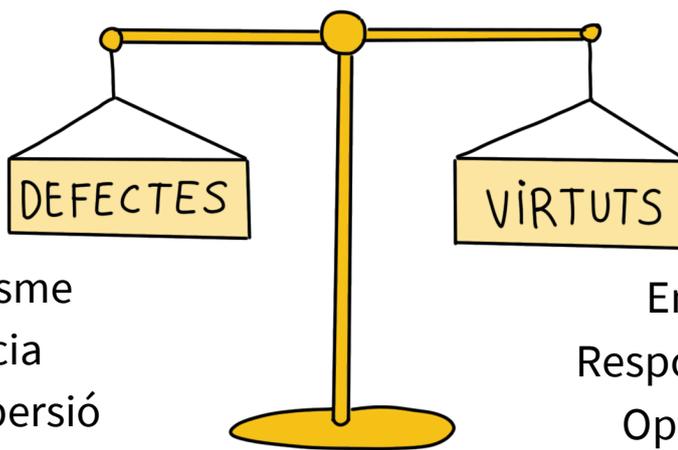
El 12,7% porta algun tatuatge

El 16,6% porta algun *piercing*

Només el 36,2% es considera introvertit i només el 26,6% es considera *friki* (un altre tema seria ser-ho i no voler reconèixer-ho, però no entrarem en aquest debat). La xifra puja quan es tracta de demostrar coneixements: el 43,1% es considera bo jugant al Trivial. Una altra dada interessant és que tendim a ser poc conservadors: només un 11,4 s'hi considera en cert grau.

Per últim, un repàs als principals defectes i virtuts autoassignades:

Perfeccionisme
Impaciència
Mandra i dispersió
Nerviosisme
Tossuderia

Empatia
Responsabilitat
Optimisme
Paciència
Honestedat

PER ACABAR

Un cop presentats els resultats de l'enquesta, creiem que el següent pas natural és utilitzar-los per a la reflexió sobre la nostra professió.

Nosaltres tenim la intenció de seguir treballant en aquesta direcció, i us animem a utilitzar aquestes dades perquè aporteu les vostres reflexions al debat. Podeu contactar amb nosaltres si necessiteu més informació (o el buidatge de les dades, anònimes i disponibles en un fitxer en línia).

Així doncs, deixarem les conclusions per més endavant però tanmateix, abans de tancar els resultats voldríem destacar algunes dades que ja ens han cridat l'atenció així d'entrada:

- Continuem sent una professió preeminent femenina.
- L'índex d'ocupació és elevat i la majoria de professionals estan còmodes dins el sector.
- La meitat de professionals segueixen formant-se més enllà de la formació requerida per exercir la professió.
- La meitat de professionals estan implicats directament en el teixit associatiu del seu entorn.
- El que més ens agrada és... LLEGIR! I som grans consumidors de cultura.
- A causa d'un triple empat entre Peixos, Verge, i Taure, podem establir que el signe del zodíac no és un element determinant en la configuració del caràcter bibliotecari català, com tampoc el color preferit (també triple empat entre blau, verd i vermell).

Esperem que el document us hagi resultat interessant i que aquesta modesta investigació contribueixi, amb sentit de l'humor però amb rigor, a generar debat i reflexió sobre la comunitat de professionals bibliotecaris del nostre territori.

PER SABER-NE MÉS

ASSOCIATION OF COLLEGE AND RESEARCH LIBRARIES. *The librarian stereotype* [en línia]: *deconstructing perceptions & presentations of information work*. Nicole Pagowsky; Miriam Rigby (eds.). Chicago: American Library Association, 2014 [Consulta: 23/01/2021]. Disponible a: <http://www.ala.org/acrl/sites/ala.org.acrl/files/content/publications/booksanddigitalresources/booksmonographs/stereotype_Prelim.pdf>.

ATTERBURY, Ramirose Ilene. *Perceptions of a Profession: Librarians and Stereotypes in Online Videos. A: Library Philosophy and Practice* [en línia]. Lincoln: University of Nebraska, October 2010 [Consulta: 23/01/2021]. Disponible a: <<https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1454&context=libphilprac>>.

BARTLETT, Jennifer A. *Coming to Terms with Librarian Stereotypes and Self-Image. A: UKnowledge* [en línia]. Louisville: University of Kentucky, 11-2014. [Consulta: 23/01/2021]. Disponible a: <https://uknowledge.uky.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1242&context=libraries_facpub>.

BIBLIOTECAS DE LA COMUNIDAD DE MADRID. *Imagen social del bibliotecario. A: El portal del lector* [en línia]. Madrid: les Biblioteques, 2020 [Consulta: 20/01/2021]. Disponible a: <http://www.madrid.org/cs/Satellite?cid=1354525815866&idSeccion=1354525761680&language=es&pagename=PortalLector%2FPage%2FPLEC_contenidoFinalNavegable>.

FONT, Míriam. *Bibliotecarias “de película”: reseñas sobre nuestra imagen en los medios. A: Enredadera* [en línia]. Madrid: CSIC, 31, junio 2018 [Consulta: 23/01/2021]. Disponible a: <http://digital.csic.es/bitstream/10261/165764/1/18_resena_31.pdf>.

GOODING-CALL, Anna. *The history and debunking of librarian stereotypes. A: Book Riot* [en línia]. Nova York: Riot New Media Group, Jan. 20, 2020. [Consulta: 20/01/2021]. Disponible a: <<https://bookriot.com/librarian-stereotypes/>>.

INNERARITY, Daniel. El oficio bibliotecario. A: *Babelia* [en línia]. Madrid: El País, 23 oct. 2015. [Consulta: 20/01/2021]. Disponible a: https://elpais.com/cultura/2015/10/23/babelia/1445594014_418825.html.

ITURBE FUENTES, Luis; RAMÍREZ LEYVA, Elsa M. Estereotipos y roles sociales de los bibliotecarios en el discurso cinematográfico. A: *Revista General de Información y Documentación* [en línia]. Madrid: Universidad Complutense, vol. 24-1 (2014), pàg. 25-40. [Consulta: 20/01/2021]. ISSN 1132-1873. Disponible a: <https://core.ac.uk/download/pdf/38822737.pdf>.

JACIMOVIC, Jelena; PETROVIĆ, Ružica. Stereotypes of Librarians in the General Public, in Popular Culture and Scientific Literature of the Librarianship. A: *Infotheca*. Belgrad: la Universitat, Vol. 15, No. 1, September 2014 [Consulta: 23/01/2021]. Disponible a: https://www.researchgate.net/publication/320567637_Stereotypes_of_Librarians_in_the_General_Public_in_Popular_Culture_and_Scientific_Literature_of_the_Librarianship.

KEER, Gretchen; CARLOS, Andrew. The stereotype stereotype: our obsession with librarian representation. A: *American libraries magazine* [en línia]. Chicago: American Library Association, October, 30, 2015. [Consulta: 20/01/2021]. Disponible a: <https://americanlibrariesmagazine.org/2015/10/30/the-stereotype-stereotype/>.

LUTZ, Christine Ann. *From old maids to action heroes [en línia]: librarians and the meanings of librarian stereotype*. Nancy L. Struna (dir. tesi). Univerisity of Maryland, 2005 [Consulta: 23/01/2021]. Disponible a: <https://drum.lib.umd.edu/bitstream/handle/1903/2670/umi-umd-2587.pdf;sequence=1>.

OLIVER, Amanda. Trabajar como bibliotecaria me causó síntomas de estrés postraumático. A: *Los Angeles Times* [en línia]. Los Angeles: LA Times, abril 24, 2019 [Consulta: 23/01/2021]. Disponible a: <https://www.latimes.com/espanol/vidayestilo/la-es-ser-bibliotecario-tambien-puede-causar-trastorno-de-estres-postraumatico-20190422-story.html>.

PAZ YANES, CLAUDIA. Bibliotecas de cine: una revisión de la imagen de las bibliotecas y los bibliotecarios en el séptimo arte (tópicos y estereotipos). A: *Scire* [en línia]: representación y organización del conocimiento. Saragossa: Universidad de Zaragoza, 8 : 2 (jul.-dic. 2002), pàg. 117-140. [Consulta: 20/01/2021]. ISSN 2340-7042. Disponible a: <https://emastromatteo.files.wordpress.com/2010/08/1157.pdf>.

